

લાભોદયરાસ । વાચના બીજી ॥

ભૂમિકા

સં. વિજયશીલચન્દ્રસૂરિ

અનુસન્ધાન-૨૫માં (September 2003) પૃ. ૬૨-૭૩ 'લાભોદય-રાસ' પ્રકાશિત થયેલો. તે રાસની આધારભૂત પ્રતિ ત્રુટિત-ત્રુટક હોઈ તે અધૂરો જ છપાયો છે. સદ્ગાયે તે રાસની વધુ એક પ્રતિ જડી આવી છે, જે અત્રુટિત-સંપૂર્ણ વાચના ધરાવે છે, ઉપરાંત, કેટલાક મહત્ત્વના પાઠભેદ પણ આપે છે. આ કારણે જ, આ બીજી પ્રતિની વાચના સાદ્યન્ત સમ્પાદિત કરી અત્રે આપવામાં આવે છે, જેથી અધ્યાસી જનોને તુલના કરવાનું સુગમ થશે.

૧. સૌ પ્રથમ જે અંશો પૂર્વ-સમ્પાદનમાં નથી, ધણ આ નવીન સમ્પાદનમાં છે, તે અંશોની નોંધ જોઈશું. આ માટે સમજવાનું સુગમ પડે તે હેતુથી પૂર્વ સમ્પાદનને 'લા.૧' તરીકે તથા આ નવીન સમ્પાદનને 'લા.૨' તરીકે ઓળખીશું.

(૧) લા. ૧માં અંક-સંખ્યા-અનુસારે ૯૦ કડી છે, તો લા.૨માં ૧૪૪ કડી છે. (૨). લા. ૨ પ્રમાણે કડી ક્ર.૮, કડી ક્ર. ૪૬-૯૪, કડી ક્ર. ૧૧૪-૧૨૩, કડી ક્ર. ૧૪૨-૪૪, આટલી કડીઓ લા.૧માં નથી. (૩) તો લા.૧ ગત કડી ૧૦૩-૪ તથા કડી ૧૧૯-૨૩, આ કડીઓ લા.૨માં નથી. (૪) લા.૧ની કડી ૧૦ (લા.૨માં ૧૧)નું ત્રીજું ચરણ; કડી ૩૪ (લા.૨માં ૩૬)નું ત્રીજું ચરણ; કડી ૯૫ (લા.૨માં ૯૫)માં પૂર્વાર્ધ-પશ્ચાર્ધનો વ્યત્યય; કડી ૯૬ (બત્રેમાં) નો ઉત્તરાર્ધ; કડી ૧૦૩ (બત્રેમાં)માં બે પંક્તિનો ઉત્તરાર્ધ તથા તેની પ્રથમ પંક્તિ; કડી ૧૧૪ (લા.૨માં ૧૧૩)માં ઉત્તરાર્ધ; કડી ૧૨૬ (લા.૨માં ૧૨૮)નો પૂર્ણ પાઠ; આ બધામાં જે સુધારા, ઉમેરા, ફેરફાર છે, તે બત્રે વાચનાઓ સાથે સામે રાખવાથી સમજી શકાય તેમ છે. તો કડી ૩૨ (લા.૨માં ૩૩) નવી વાચનામાં સુગ્રથિત તથા પૂર્ણરૂપે જોવા મળે છે. (૫) લા.૧ ની વાચનામાં 'ઢાલ'ના રાગો નોંધાયા નથી, જે લા-૨ની વાચનામાં જોવા મળે છે.

(6) લા.૧ની ભૂમિકામાં આ રાસના રચનાસમય વિષે અટકલ કરતાં નોંધેલું કે 'છતાં તેની રચના વિજયસેનસૂરિમહારાજની વિદ્યમાનતામાં જ થઈ હોય, અથવા તો આ સમગ્ર ઘટનાક્રમના કર્તા સ્વયં સાક્ષી પળ રહ્યા હોય અને તેમણે આંખે દેખ્યો હેવાલ આ રાસરૂપે લખ્યો હોય, તેવી શક્યતા વધુ લાગે છે.'- આ નોંધ લા.૨ની વાચના દ્વારા પ્રાપ્ત નિર્માણિત પંક્તિઓ જોતાં યથાર્થ હોવાનું સિદ્ધ થાય છે. કર્તા રાસનું સમાપન કરતાં લખે છે કે-

આગરડ સહરિ શ્રીપાસપસાડલડ

સંવત સોલ ડગણપંચાસડ ।

કલ્યાણકુશલ ગુરુરાજ કલ્યાણકર

સીસ દયાકુશલ મનિરંગિ ભાસડ ॥

અર્થાત્ આગરા શહેરમાં સંવત ૧૬૪૯માં દયાકુશલે આ રાસ રચ્યો છે. વિજયસેનસૂરિનો શાહ પાસે જવા-રહેવાનો સમય પળ આ જ છે; અને કવિ તે વખતે તેમની સાથે હોવા જોઈએ.

(7) લા.૧માં જે અંશ નથી, તે અંશ લા-૨ માં મળવાથી ખૂટતી વિગતો જાણી શકાય છે. તે આ પ્રમાણે :

શાહનો સંદેશો (આમંત્રણ) આવ્યા પછી ગુરુ-શિષ્ય (વિજય હીર, વિજયસેન) એક સ્થાને બેસીને ચર્ચા કરે છે. તેમાં શિષ્યની ગુરુને મૂકીને જવાની અનિચ્છા, ગુરુની મોકલવાની ભાવના, અને શિષ્યની ગુરુવચનને ન ઉત્થાપવાની તત્પરતા એકદમ અલ્પ શબ્દોમાં જ ધ્વનિત થાય છે. (કડી ૪૭-૪૯). વિજયસેનસૂરિનું મૂળ નામ જેસીંગ-જયસિંહ હતું, તથા ગુરુ હમેશાં તેમને 'જેસીંગ'ના લાડ-નામથી જ બોલાવતા, તેથી કવિએ પળ આ તબક્કે તેમને તે નામે જ વર્ણવ્યા છે. વિજયસેનસૂરિએ વિહાર કર્યો ત્યારે થયેલાં શુભ શકુનોનું વર્ણન (૫૦-૫૨) વાસ્તવિક લાગે તેવું છે. આને મળતું વર્ણન 'વિજયપ્રશસ્તિ' કાવ્યમાં પળ જોવા મળે છે.

આ પછી તેમના વિહારક્રમનું વર્ણન ઐતિહાસિક દૃષ્ટિએ મહત્ત્વનું છે. તેઓ કયા માર્ગે ચાલ્યા, તે ખાસ જાણવાલાયક છે. રાધનપુરથી શંખેશ્વર, પાટણ, સિદ્ધપુર, માલવળી, રોહ-સરોતરના માર્ગે આગલ વધતાં મુળડસ્થલ,

કાસીદ્રા થઈને તેઓ આબૂ પર્વતે આવ્યા છે. ત્યાંથી સીરોહી ગયા. વાટમાં સરોતર (સરોત્ર?)માં સહસ્તાર્જુન નામે ધીલ રાજવીએ ગુરુની સ્વાગતા કરી હતી, તો સીરોહીમાં દેવડા રાયે સરભરા કરી હતી. આ પછી તેઓ સાદડી આવે છે, તેના પ્રયોજનમાં કવિ કયે છે કે 'સંસારીઆ વંદાવવા' અર્થાત્ પોતાનાં સંસારી સ્વજનો ધાતર તેઓ સાદડી (અથવા સાદડીના રસ્તે) આવ્યા છે. અને ત્યાં નિડોલાઈ-નાડલાઈનો-તેમની જન્મભૂમિનો સંઘ પળ આવ્યાનો નિર્દેશ થયો છે.

સાદડીથી રાણ(ક)પુરની યાત્રા કરતાં નડૂલાઈ પહોંચ્યા. અત્યાર સુધી (રાધનપુરથી?) સાથે આવેલ 'ગૂજરાત'નો સંઘ (શ્રાવકો) ગુરુની અનુમતિ લઈને પાછો ફરે છે (કડી ૬૦), તેનો ડલ્લેખ ખૂબ રસપ્રદ છે. ત્યાંથી બાંતા-વગડીમાં થઈ જૈતારણ, કેર્કિદ અને મેડતા પધાર્યા. મેડતાનો સંઘ તથા ત્યાંના રાઠોડ સામા આવ્યા, અને નગરમાં પધાર્યા પછી શ્રાવકોએ ખૂબ ઉત્સવ ને ભક્તિ કર્યા. શ્રાવકો તરીકે સચીઆદાસ, નરાયણા તથા રૂપસી-એ ૩ નામ (કડી ૬૩) નોંધેલ છે. ત્યાંથી મહિમામેર, સાંગાનેર થઈ વૈરાટ નગરે આવ્યા. ત્યાં વિમલનાથ જિનનું દેરાસર હોવાનો તેમજ ભારમલ્લ ઇન્દ્રાજ નામે ગુરુભક્ત (રાજા) હોવાનો ડલ્લેખ (કડી ૬૫) મહત્ત્વનો છે. ત્યાંથી વિક્રમપુર (બીકાનેર) આવ્યા. ત્યાં પળ ઇંદ્રાજ (રાજા) વંદે છે.

ત્યાંથી મહિમાનગર આવતાં ત્યાં રહેલા પંડિત રંગકુશલ મુનિ આવીને ગુરુને મેટે છે (ગડી ૭૦). ત્યાંનો ડોજો (ગામનો મુખી હોવો જોઈએ) પળ ઘણી આવભગત કરે છે (કડી ૭૧). અહીં લાહોરથી કલ્યાણશાહ શ્રાવકે આવી ગુરુને વંદન કર્યા છે. પછી ગુરુ ડાનપુર આવતાં લાહોરનો સંઘ સામો આવ્યો હતો. આ ડાનપુર એ લાહોરનું શાખાપુર હોય એવી શક્યતા વધુ જણાય.

પછીની ઢાલમાં સામે આવેલો સંઘ, ગુરુની પધરામણીના હર્ષમાં, શું શું લાવ્યો છે તેનું વિગતે વર્ણન છે, જે કાલ્પનિક-અવાસ્તવિક ન હોતાં ઐતિહાસિક તથ્યાત્મક છે. તે કાળે ગુરુનું સ્વાગત આવા અનેક પ્રકારોથી થતું. સંઘ ઉપરાંત શેષજી ઇટલે શેખ અબુલ ફજલ, શાહજાદા, ડાનસાહેબો તથા રાજા-રાણાઓ પળ ગુરુને સામૈયે આવ્યાનો ડલ્લેખ આમાં જોઈ શકાય છે (૮૦). આખી ઢાલમાં સ્વાગત-સામૈયાનું હૂ-બ-હૂ વર્ણન થયું છે.

(૮) આ પછી ૧૧૪-૧૨૩ કડીનો ત્રુટિત અંશ લા. ૨માં પ્રાપ્ત થયો છે, તે જોઈએ. આ અંશમાં, ગુરુની વિરુદ્ધમાં બ્રાહ્મણાદિ શહેનશાહની કાનભંધેરણી કરેલી અને સૂર્ય તથા ગંગા વિષે શાહના મુખે પ્રશ્નો ગુરુને પૂછીવેલા, તેનો પ્રત્યુત્તર જે ગુરુએ આપ્યો, અને તે થકી શાહને સમાધાન થતાં વિરોધીઓનો જે પરાભવ થયો, તેનું બયાન મળે છે.

કડી ૧૨૬-૨૯માં નગરઠટા, સિંધ, કચ્છ-એ દેશોમાં ચોમાસામાં મચ્છીમારી ન થાય તેવું ફરમાન શાહે ગુરુને આપ્યાનો ઉલ્લેખ છે. સાથે ગોવંશ તથા અન્ય પ્રાણીઓ માટે અમારિ-ફરમાન, મૃતકવેરાનું નિવારણ તથા કોઈને કેદખાનામાં ન નાખવાનો હુકમ પણ શાહે આપેલ છે. તો તે પછીની ઢાલમાં શાહે ગુરુના ઉપદેશથી કરેલાં અર્હિસાપ્રધાન સત્કાર્યોની નોંધ પણ જોઈ શકાય છે.

(૯) સમસ્યા એક જ છે કે લા.૧માં (કડી ૧૧૯-૨૩) શેખની પ્રાર્થનાથી ગુરુએ ઉપાધ્યાયપદ આપ્યાનો ઉલ્લેખ છે, તે આ લા.૨ની વાચનામાં કેમ નથી ? લા. ૧ ગત કડી ૧૧૯-૨૦ આ પ્રમાણે છે :

શેષજી શ્રીગુરુકું કહઈ, ભલશિષ્ય તુહીરા ભાણ ।

મલેચ્છ કરે ડેકાવિલી, સો કિઆ ચતુર સુજાણ ॥

ગુરુ કહ્યા હમારા કીજઈ, ઉપાધ્યાય પદવી દીજઈ ॥

(લા.૧ની ભૂમિકામાં “કેટલાક ખાસ મુનિવરોને ઉપાધ્યાય પદ” આવું વિધાન છે તે બરાબર નથી; ભાણ એટલે ભાનુચન્દ્ર ગણિને જ પદ આપવાની વાત છે).

આ ઘટના ઇતિહાસિક છે. ‘હીરસૌભાગ્ય’ (સર્ગ ૧૪)માં આ ઘટનાનો આ પ્રમાણે ઉલ્લેખ થયો છે :

શ્રીમત્સૂરિવરો વ્યધત્ત વસુધાવાસ્તોષ્પતેરાગ્રહે-

ળોષાધ્યાયપદસ્ય નન્દિમનઘાં શ્રીભાનુચન્દ્રસ્ય સઃ ।

શેખો રુપકષ્ટશતીં વ્યતિકરે તત્રાશ્વદાનાદિભિ-

ર્થક્તઃ શ્રાદ્ધ ઇવાર્થિનાં પ્રમુદિતો વિશ્રાણયામાસિવાન્ ॥૨૧૨॥

અર્થાત્ બૃહસ્પતિતુલ્ય શેખના આગ્રહથી સૂરિજીએ શ્રીભાનુચન્દ્રજીને નન્દિ(નાળ)પૂર્વક ઉપાધ્યાય પદ આપ્યું, અને તે પ્રસંગે શેખે ૬૦૦ રૂપિયાનો

सद्व्यय, अश्वदान वगैरे करवा द्वारा, एक भक्त श्रावकनी जेम कर्यो.

मूले हीरविजयसूरि ए तो अगाऊ ज तेमने 'उपाध्याय' तरीके जाहेर करेला, परंतु नन्दि अने वासक्षेपदाननी क्रिया बाकी हती, ते आ अवसरे शेखना कहेवाथी गुरुए पूर्ण करी. (ही.सौ. १४-२८६).

ला.१नी वाचनागत ११९-२३ कडीओमां आ ऐतिहासिक प्रसंग ज वर्णवायो छे, अने रासकार आ प्रसंगोना स्वयं साक्षी होवाथी तेओ आवी महत्त्वनी घटना नोंध्या विना रहे ज केम ? ए सवाल ला.२ नी वाचना जोया पछी थाय तो ते स्वाभाविक छे.

एक संभावना ए छे के ला.२ वाचनाना प्रतिलेखक समक्ष आ पाठ न होय; अथवा तो तेओ आ अंश लखवानुं चूकी गया होय. अलबत्त, आ उपरथी एक बात ए पण सिद्ध थई शके के ला.२ वाळी प्रति करतां ला. १ वाळी प्रति वधु पुराणी होय. केमके बेमांथी एकेयमां लेखनसंवत् दर्शावती पुष्पिका नथी. अलबत्त, आ मात्र अटकळ ज गणाय. क्यारेक तेनाथी ऊलटुं पण होई शके. केमके ला. १ प्रतिमां, ला. २ गत १४२-४४ कडीओ नथी ज.

(10) ला.२मां घणा पाठो महत्त्वना जणाया छे. जेमके- 'साह कमा' (कडी २-२), 'जगि जयउ' (६-६), 'तिहां सो०' (१०-११), 'कमता बलष' (१५-१६), 'सघलइ' (१६-१७), 'ताको न लहु' (१७-१८), 'गाजी पठान' (१८-१९), 'चबाड' (१९-२०), 'सुरमांहिं' (२१-२२), 'बुहडि बोलइ' (२६-२७), 'हीक कही उर कूकूत' (२६-२७), 'भंगि खाई' (२७-२८), 'ए सब जब' (३०-३१), 'श्रवणे सुंण्या' (३०-३१), 'जोगीसर सिणगार' (३१-३२), 'न हाथि लीइ' (३२-३४), 'बहु बोलइ' (३२-३४), 'अइसे हिं उही' (३३-३५), 'इया खुदा तई' (३६-३८), 'बंद खलासी' (३८-४०), 'कहु तु लीजइ' (३८-४०), 'उहांको', 'करणी अयसी' (४१-४३), 'दुहई' (४२-४४), 'श्रीगुरुवदन' (९५-९५), 'साधत हो' (१०१-१०१), 'पोआरां सुख' (१०९-१०८), 'मान्युं गुरु वचनप्रमाण' (१२८-१३०), 'हीर अकब्बर जेसंग साही' (१२८-१३०), 'आतम साधक साधु' (१३३-१३५), 'सीझइ वंछित' (१३९-१४१) इत्यादि.

અહીં પાઠ લા.૨ પ્રમાણે શુદ્ધ લાગ્યા તે મૂક્યા છે, અને બ્રેકેટમાં પ્રથમ લા. ૧ પ્રમાણે અને પછી લા. ૨ પ્રમાણે કઢી કર્યાં આપ્યા છે.

આ લા.૨ની પ્રતિની ફેરોક્સ નકલ મને આ. શ્રીવિજયપ્રદ્યુમ્નસૂરિ મહારાજ તરફથી મળી છે. તેમણે તે કોબાના જ્ઞાનભંડારમાંથી મેળવી છે. પ્રતિમાં એકથી વધુ કૃતિઓ હશે, તેમ જણાય છે. પ્રતિના પ્રથમ ૭ પાનામાં આ રાસ છે. તે પછી આરામનન્દનરાસ શરુ થતો હોવાનું આઠમા પત્રથી લાગે છે. મને ૮ પત્રો જ મળ્યા છે. કોબા સંગ્રહનો ક્ર. ૧૩૭૨૧ છે. તેઓનો અત્રે આભાર માનું છું.

પં. દયાકુશલકૃત - શ્રીલાભોદયરાસ ॥

સરસતિ મતિ અતિનિરમલી, આપો કરી પસાય ।
 જેસંગજી ગુણ ગાવતાં, અવિહર વર દિઉ માય ॥૧॥

નડુલાઈ નયરી ભલી, ધન્ય ધન્ય શ્રીસવંસ ।
 શાહ કમાકુલ ચંદલુ, સુર નર કરઈ પ્રસંસ ॥૨॥

ધન કોડમદે જનમિડ, તપગછકો સુલતાન ।
 અધિક અધિક તેજિ સદા, વાધઈ યુગહ પ્રધાન ॥૩॥

જસ મુખ શારદ ચંદલો, જીહ અમીનો ઘોલ ।
 દંતપંતિ હીરા જસી, અધરસ કુંકુમરોલ ॥૪॥

અતિ અણીયાલી આંખડી, વાંકી ભમુહ કમાનિ ।
 સરલ સકોમલ નાસિકા, મોહઈ ભવિક સુજાણ ॥૫॥

ગજગતિ ચાલઈ ચાલતુ, સકલ કલાગુણ પૂર ।
 ગૌતમસમ ગુરુ જગિ જયડ, જસ અનોપમ નૂર ॥૬॥

શ્રીગુરુ હીર સદા જયડ, તાસુ તણો એ સીસ ।
 રાસ રચું રલીઆમણો, પ્રણમી જિન ચઢવીસ ॥૭॥

कल्याणकुशलपंडित जयउ, सकल पंडित सरि लीह ।
दयाकुशल तसु पय नमी, सफल करइ निज जीह ॥८॥

चउपई ॥

विनय विवेक विचार सुजाति, कहीइ देस चतुर गूजराति ।
तिहां रायधनपुर नयर प्रसिद्ध, लोक वसइं पुन्यवंत समृद्धि ॥९॥
तिहां गुरु गुणवंत करइ चउमासि, पूरइ भविजन केरी आस ।
श्रीगुरु हीर जेसंगजी वली, दूधमांहिं जिम शाकर भली ॥१०॥
तिहां सोहइ गुरु-गुरु की जोडि, मंगल महानंद होवइ कोडि ।
आवइ निति निति श्री संघ थोक, श्रीगुरुतेजि सुखी सहु लोक ॥११॥

दूहा ॥

अवसरि इणइ अति बली, अकबर साह सुलतान ।
श्रीगुरु रंगि बोलावीआ, ते सुणो भविक सुजान ॥१२॥

ढाल ॥ राग देशाख ॥

अतिहठी अकबरसाहि कहावइ, दूजो दुनिभइं उपम कोई नावइ ।
कोउ नाहीं अकबर बलि पूजइ, नाम सुणत वयरी तन धूजइ ।
दूरि कीआ वयरी मद मोड, विषम लीउ जेणइं कोट चितोड ।
कुंभलमेर अजमेर समाणो, जोधपुर जेसलमेर जाणो ॥१३॥
जुनो गढ लीउ सूरति कोट, भरूअचिकोट लीउ एकदोट ।
मांडवगढ लीउ बल मांडी, हाडा गया रणथंभर छांडी ॥१४॥
लीउ शीआलकोटि रोहीतास, अनेक विषमगढ पार न जास ।
सो लीआ अकबर एक निशाण, हवइ सुणो देसनां नाम सुजाण ॥१५॥

ढाल ॥ राग गोडी ॥

गोड बंगाल तिलंग वंग अंग घोडा घाट
दुलखोडीसु खंधारदेस जाकी विसमी वाट ।
कामरु कमता बलष देस परवत सवालाख
मगध कासी कास्मीर देस तिहां झाझी द्राख ॥१६॥

सिंधु देस जे नगरठठो काबिल खुरासान
 दिल्ली मंडण मेवात देस सघलइ साहि आण ।
 मरहठ मेवाडि मारुआडि मालव गूजराति
 सोरठ कुंकुण दक्षिण देस सहु अकबर हाथि ॥१७॥

निजबलि अकबरि देस लीआ ताको न लहुं पार
 कौतग कारणि देस नाम कहीआं दो-च्यार ॥
 रथि सुखासण पालखी ए परतखि चक्रवृत्ति
 पुण्य विवेकी सु सारबुद्धि अडीग आछी मत्ति ॥१८॥

ताजा तुरीय तोखार सार जाकुं न लहुं पार
 मोटा मयगल मलपता ए दीसइ केई हजार ।
 सेवइ जास सुलतान खान उंबरा राय रान
 रोमी फिरंगी हींदु हठी मूलां गाजी पठान ॥१९॥

इस्यो दुनीमइं कोठ नाहीं लोपइ अकबर लीह
 विधिना एही ज आप घड्यो अडीग अबीह ।
 जाकइ तेजिं सहु लोक सुखी प्रजा प्रतिपालइ
 चाड चबाड अनाई चोर धूतारा टालइ ॥२०॥

आनंद अधिक सगल सदा मोटो वडभागी
 लाहोरनगर मइं लील करइ अकब्बर सोभागी ॥२१॥

दुहा ॥

परवतसरि जिउं मेरुगिरि, ग्रहगण मांहि चंद ।
 सेषनाग सहु नागसरि, जिउं सुरमांहि इंद ॥२२॥
 सकल छत्रपति तिलकसम, एकदिन सभा मझारि ।
 बोलइ अधिक उच्छहसुं, वचन अमृत रसधार ॥२३॥

ढाल ॥ राग देसाष ॥

साह कहइ सुणो वात इयारा, दोउं दूनिमइं वात आसकारां ।
 एक भले दूनीआदार भोगी, दूजे फकीर निरंजन योगी ॥२८॥

योगी सोई जे जोग अभ्यासइ, फूटी कुडी नवि राखइ पासइ ।
 चित्त लगाई निरंजन ध्यावइ, भलो रे बूरो सुनी खेद न पावइ ॥२५॥
 जाकइ जोरुसुं नाही टूक संग, एक निरंजन सेती रंग ।
 खोजी थई बहु खोज करायो, साचो योगी कोई नजरि न आयो ॥२६॥
 बुहडि बोलइ इयुं अकबरभूप, जोई जौं सोईउ रसरूप ।
 सेष दरवेस सोफी इयुं चालइ, हीक कही उर कूकूत उच्छलइ ॥२७॥
 भंगि खाई होवइ अति लाल, सिखला पहइरी दीसइ विकराल ।
 नामि योगी फुनि याहि ज भेष, नामि संन्यासी सन्यास न रेख ॥२८॥
 खाजइं पीजइ कीजइ तीय भोग, बोधा बोलइ जगि एह ज योग ।
 पंच वखत नमाज गूजारइ, छुरी लेई बहु जीव सिंहारइ ॥२९॥
 काजी मुलां कहइ सुणो साह, खुदाई एही फुरमाया राह ।
 साही कहइ ए सब ही जूठे, खुदा थकी चालइ यु अ पूटे ॥
 इयुं करतां किउं पाईइ दीन, जाको मन दुनीआसुं लीन ॥३०॥

दुहा ॥

ए सब जब जूठे कीए, वडवखती कहइ मीर ।
 दुनीआं दीपक एक मई, श्रवणि सुण्यो गुरु हीर ॥३१॥
 सो हम वेग बोलाइआ, देख्या तास दीदार ।
 कहणी-करणी साचउ, योगीसर सिंगार ॥३२॥

ढाल ॥ राग गोडी ॥

ताकी करणी बहुत कठिन, किन पिं कही जाइ ।
 जीव न मारइ जूठ नाही, स्त्री सहु जइसी माय ।
 कुडी न राखइ आसपास, एक करइ खुदायकी ।
 लेत नांही कछु गयर दीउ, प्रवाह न किसकी ॥३३॥

खाना खावइ एक बेर, पीवइ ताता नीर
 बीजा तमासु खेल नांही, ध्यावइ एक पीर ।

हरि तरकारी न हाथि लीइ, नाही लेत तंबोल
 नांगे पाउं फिरे, बहु बोलइ न बोल ॥३४॥

बाल उचावइं धर्म जाणि अइसे हिं उही
 देस विलाति सहु गाम फिरइ प्रतिबंध नां मोही ।
 सत्तू-मित्त समचित गिणइं, किंसहइ नि दिइ दोस
 महिने दस रोजे करइ, न करइ टुक रोस ॥३५॥

भुइं सुवइ धूपकालि धूप सीतकार्लि सीत
 समतिणमणि नाही क्रोध लोभ कामवयरी जीत ।
 राह निहालइ चलइ पंथि साचे वयरगी
 पाढ पढइ गुरु ध्यान धरइ होवइ गुणरागी ॥३६॥

टाणुटुणुं उ करत नाही, मंत तंत जडी दारु
 सबाब होवइ सो कथन कथइ नाही किं न सारु ॥३७॥

दूहा ॥

वली निजमुखि साहि कहइ, अयसे वचन अनेक ।
 इया खुदा तइं निस्पृही, कीआ हीर यु एक ॥३८॥

एक ज हीर दीदार थइं, हुआ हम बहुत सबाब ।
 मरती मछी मनय कीई, बकस्या डावर तलाव ॥३९॥

भादुं नव रोजे जनमिदिन, जीव मरत मनीय कीध ।
 पंखी छूटे उस वचन थइं, बंद खलासी दीध ॥४०॥

हीर चीरमणिमुद्रिका, देस मुलक पुर गाम ।
 लालचि देखाई घणी, गुरुजी कहइ नाही काम ॥४१॥

साही कहइ गुरु हीरकुं, दर्शन देखण की चाय ।
 जो सेषुजी तुम्ह कहु तु, लीजइ बहुड बोलाय ॥४२॥

ढाल ॥ राग गोडी ॥

सेषुजी इउं बोलइ साही स्युंणो अरदास
 तुम्ह जानत नीं को पंथ उहां को उदास ।

करणी अयसी पालइ उर भए उ वृध
कइसइ करि आवइ **सेषइ** उत्तर दीध ॥४३॥

जो चाहो बोलाए तु, एक अरज हमारी
आलंपनां सलांमत को मेटइ दुहाई तुमारी ।
गुरु अपनी बराबरि कीआ ए शिष्य सुजाण
सही ताकुं बोलाउ वेग लिखी फुरमांन ॥४४॥

ए वात सुणी तब साहि खूसी बहु मांनी
श्रीविजयसेनसूरि साचे हइं गुरु ग्यांनी ।
मेवडे दो पठउ साहि लिखी फुरमांन
राधनपुरि आए जिहां गुरु गुणह निधान ॥४५॥

तुम्ह गुण रंजिउ हइ दिल्लीपति पतिस्याह
जाकइ राति दिवस एक तुम्ह देखण की चाह ।
गुरुजी वडवेगइं श्रीआचारिज नाम
पठिउ पतिस्या पि जिउं होवइ भले काम ॥४६॥

श्रीहीर-जेसंगजी गोठि करइ एक ठउरी
पतिस्या पि जानो आए मेवडे दउरी ।
इयुं कहइ आचारिज श्रीगुरु बीनती एह
एक चरणनसुं मोही लागो अधिक सनेह ॥४७॥

विछोह विषम हइ किं गुरु वचन लोपाय
इह चरणन बीनुं मोही षिन एक रह्यो न जाय ।
समझावइ वली वली आचार्यकुं **हीर**
सही चाल्यो चहीइ करो ध्यान मन धीर ॥४८॥

आचार्य चितइ किउं गुरुवचन लोपाय
गुरुवचन मइं करणो पांमी प्रबल पसाय ।
शुभ वेला **जेसंगजी** साथि लेइ यतीवृंद
करइ वेगि पीआणो मोहनवल्लीकंद ॥४९॥

गुरुचरण नमीनइ लेई गुरुकी आसीस
नवकार जपइ मुखि स्मरणि जिन चउवीस ।
होवइ शुकन भले तिहां मयगल मलपत दीठ
बोलइ वायस वांमो कुकर हरइ अनीठ ॥५०॥

दाहिण अंगइ आवइ नारि सुहासणि जेह
विवहारी वारु दक्षण अंग वली तेह ।
चास तोरण रूपारेलि वारु दाहिण अंगि
बोलइ वामांगिइ खर तीतर मनरंगिइ ॥५१॥

दाहिण अंगिइ आवइ प्रथम पुहुरि मृग माल
मनवंचित पूरइ एही हरणकी फाल ।
वांमांगि देव्या बोलति विघन हरेय
साचइ सुकुनतणइ बलि चालइ हर्ष धरेय ॥५२॥

दूहा ॥

जगि जस महिमा जागतो, पूरइ वंचित पास ।
श्रीगुरु भेटइ रंगसुं, श्रीसंखेश्वर पास ॥५३॥

ढाल ॥ देसी धमालनी ॥

पाटणि वेग पधारीया, श्रीगुरु बहुत मंडाणि रे ।
शुभ करणी सहु को करइ, सुंणीय सहइगुरुकी वाणी रे ॥
तपगच्छपति गुरु गुणनिलो, श्रीविजयसेनसूरिंद रे ।
समतारसमांहि झीलतु, धरतो मनि आणंद रे ॥ तप० आंकणी ॥५४॥
सिद्धपुर मालवणिमांहि थई, रोह सरोतर चंग रे ।
सहसाअरजन राजवी, अधिक अधिक करइ रंग रे ॥५५॥
मुंडथलाथी कासंदरइ, हवइ कीजइ आबू जात रे ।
मनमोहन गिरि भेटतां, होवइ निर्मल गात रे ॥५६॥
सीरोहीइ सेवा करइ, देवडो राय सुलतान रे ।
तिणइ समय श्रीसंघ तिहां, करइ अधिक मंडाण रे ॥५७॥

સંસારીઆ વંદાવવા, શ્રીગુરુ સાદડી આવડે રે ।
 સંઘ સહુ નિડોલાઈનો, અવસરિ લખ્યમી વાવડે રે ॥૫૮॥તપ૦॥
 રાણપુરિ જઈ યાત્રા કરડે, સંઘસું બહુત મંડાણિં રે ।
 લખ્યમી કમાઈ તેહની, જે અવસરિ ખરચી જાણડે રે ॥૫૯॥તપ૦॥
 જન્મભૂમિ નિડુલાઈ તિહાં, ગુરુ પગલે પુણ્ય જાગડે રે ।
 સંઘ સહુ ગૂજરાતિનો, સીંચ તિહાંથી માગડે રે ॥૬૦॥તપ૦॥
 બાંતા બગડીમાંહિં થઈ, જયતારણ કેકંદિં રે ।
 સંઘ સહુ મેડતા તળો, સાહમો આવડે આર્ણિ(ણ)દિ રે ॥૬૧॥તપ૦॥
 રાઠડડ જાગતી યોતિ તિહાં, શ્રીગુરુ સાંહમા આવડે રે ।
 ઉચ્છવરંગ જે તિહાં હૂઆ, તે કહડતાં પાર ન આવડે રે ॥૬૨॥તપ૦॥
 ભમરો દડે ભલી ભગતિ કરડે, સચીઆદાસ સુજાણ રે ।
 નરાયણા તાઈં રૂપસી, આવડે કરત મંડાણ રે ॥૬૩॥તપ૦॥
 આણંદ હોવડે અતિઘણા, પહુંતા મહિમામેર રે ।
 ઝાકતી બહુત મંડાણસું, આયા સાંગાનેર રે ॥૬૪॥તપ૦॥
 વિમલ જિણંદકું ભેટવા, ગુરુ વચરાટ પધારડે રે ।
 ભારમલ્લ ઈંદ્રાજ તિહાં, શાસનશોભ ચઢાવડે રે ॥૬૫॥તપ૦॥
 ઈંદ્રાજ અતિ આણંદસ્યું, ચાલડે શ્રીગુરુસંગિં રે ।
 યાચકજનાંનડે પોષતુ, ડલટ અતિઘણો અંગિ રે ॥૬૬॥તપ૦॥
 બીરોજથી રચવાડીં, શ્રીગુરુ રંગિં આવડે રે ।
 શ્રીસંઘ મહોત્સવ બહુ કરડે, વિત્ત સુપાત્રડે વાવડે રે ॥૬૭॥તપ૦॥
 વિક્રમપુરિ પધારીઆ, ગુરુ ઈંદ્રાજ વંદાવડે રે ।
 અવસરિ તિણડે અતિઘણા, દાન યાચકજન પાવડે રે ॥૬૮॥તપ૦॥
 સાહમો સંઘ ઝજ્જરિ આવડે, મહિમતળો આણંદિ રે ।
 અબ જનમ સફલો હુડ, ફિરી ફિરી શ્રીગુરુ વંદડે રે ॥૬૯॥તપ૦॥

महिमनगर कइ सामहीइ, पंडित प्रबल प्रधान रे ।
 रंगकुशल आवी नमइ, श्रीगुरु दिइ बहुमान रे ॥७०॥तप०॥
 षोडो बहु धजमति करइ, लाभ घणा गुरु पावइ रे ।
 गुरुजी श्रीसंघ महिमकु, नगर समांणइ आवइ रे ॥७०॥तप०॥
 अतिआणंद तिहां हुउ, सांहमो साह कल्याण रे ।
 लाहोरथी आवइ रंगस्युं, श्रावक अतिहिं सुजाण रे ॥७१॥तप०॥
 प्रघल चित्त वित्त वावतु, श्रीगुरुकुं पधरावइ रे ।
 खानपुरइ श्रीलाहोरकइ, सांहमो श्रीसंघ आवइ रे ॥७३॥तप०॥

दूहा ॥

श्रीगुरु सांभली आवतां, नरनारीना वृंद ।
 थोके थोके मिली घणा, आवइ अति आनंद ॥७४॥

ढाल ॥ राग-धन्यासी ॥

श्रीसंघ सांहमो ए आवइ, वाघा आछा बणावइ
 खासा मुलमुल साही, महिमुंदी अतलस लाई ॥७५॥
 खीरोदक खेस खांतीला, श्रावक सोहइ रंगीला ।
 जडित कटि कट दोर, देखी जलइ कुंमति कठोर ॥७६॥
 चूआ चंदन अंगि लावइ, आछी मुद्रिका फावइ ।
 कठिन कनकीए माला, हरखई हेज मुछला ॥७७॥
 केइ चडइ वडे हाथी, वेगइ बोलावए साथी ।
 सुखासन तुरी चकडोल, रथि चडइ रंगरोल ॥७८॥
 आवइ श्रावक सहु भेला, खरचणकी एही वेला ।
 वरसइ कंचनधार, बंदी बोलइ जयकार ॥७९॥
 सेषजी सार्थि साहीजादा, करइ ते बहुत दिवाजा ।
 खान मुलक सांहमा आवइ, राय रांणा तिहां फावइ ॥८०॥

आवइ हाथी स(सु)ढाला, घमकइ घुघरमाला ।
 झूलिसुं कोतल आगइ, नेजा नवरंग छाजइ ॥८१॥
 सुंदरी सुंदर देह, आंखि काजल-रेह ।
 नलवटि चंदाए चंगा, खेस उढइ पंचरंगा ॥८२॥
 लटकइ लाखीणी वीणी, उढणि पांमरी झीणी ।
 नेउरी घूघरी घमकइ, चालइ गोरी सहु ठमकइ ॥८३॥
 पहइरइ सार पटउली, दप्पणफलीए पुहुली ।
 कामिनी चंपकवरणी, करइ नित्य धर्मकी करणी ॥८४॥
 हईडइ नवसर हार, पहरइ सोल सिणगार ।
 सरस वय उपम रूडी, अंगीआं कसी कसी जूडी ॥८५॥
 मोहनीकट कटि लंकी, भमह कमाणि ते वंकी ।
 अभिनव रूपि ए रंभा, साथल कदली ए थंभा ॥८६॥
 भरयोवन मदि माती, चतुरकइ चिति सुहाती ।
 रमझम करती ए बाला, महइकइ फूलकी माला ॥८७॥
 कोकिलकंठि समाणी, बोलइ सुललित वांणी ।
 मिलइ सो सुंदरी टोलइ, घुंघटकइ पट उरइ ॥८८॥
 विनय विवेक सरीति, गावइ श्रीगुरुगीत ।
 मोती लुंछणां कीजइ, मणुअ जन्म फल लीजइ ॥८९॥
 वसमसि अढलीक दांन, वंदइ युगह प्रधान ।
 वाजित्रनाद ते वाजइ, नार्दि गयणंगण गाजइ ॥९०॥
 भेरी नफेरी सहिनाई, पखाउज ताल बनाई ।
 रबाप महुंअरि बीणा, किनरी शबद सो झीणा ॥९१॥
 ढोल कंसाल नीशाण, दडदडी मोटइ मंडाण ।
 हुडक तिवल संख वाजइ, झाल्झरी तूर ते छाजइ ॥९२॥

एणी परिइं बहुत मंडाण, सांहमो संघ सुजाण ।
 अबीर लाल गुलाल, तोरण वन्नरमाल ॥९३॥
 पूजा नवे अंग कीजइ, दान याचकजन दीजइ ।
 देखइं चतुर मिली थोक, कौतिग मोह्या ए लोक ॥९४॥
 श्रीगुरुवदन निहालइ, दूरित दूरि पखालइ ।
 एणी परिइं बहुत दिवाजइ, आया दिल्ली दरवाजइ ॥९५॥
 श्रीगुरु रंगिं सिधारइ, लाहोरमांहि पधारइ ।
 नगरी सारी सिणगारइ, भलइं आयो हीर पट्टोधारी
 अकब्बर साही बोलायो, गछपति रंगिं ए आयो ॥९६॥
 दूहा ॥
 ईर्यासुमति चालतु, बोलइ युगहप्रधान ।
 पहइलुं तिहां अम्हो जाइसुं, जिहां अकब्बर सुलतान ॥९७॥

ढाल ॥ राग गोडी ॥

श्रीगुरु दरबारइ आवइ मननइ रंगिइं
 समतारस-रागी उलट अतिघण अंगि ।
 वेग खवरि कराई अकब्बर साहीकुं एह
 आएहिं गुरुजी खुसी बोलाए तेह ॥९८॥
 साहि अधिक विवेकी आचारिज पधरावइ
 कास्मेरी मुहुलंइ सांहमो दिल्लीपति आवइ ।
 धर्मलाभ सुगुरु दिइ आंणी मन उच्छह
 तपगच्छपति सेती बोलइ इयुं पतिस्याह ॥९९॥
 “चंगे हु गुरुजी चंगे हइं गुरु हीर
 आलम सारीमइं कोउ नाहीं तुम्हसो पीर ।
 तुम्ह वडे वयरानी तुम्ह पाय नाहीं टुकरोस
 तुम्ह भाषत नाहीं मंत तंत जडी जोस ॥१००॥
 बडे फकीर निरंजन साधत हो नित योग
 च्यत लाउ खुदायसुं नाहीं दुनीआंका भोग ।

हम जानत नीकइ जिस्सा तुम्ह आचार”

साही सभा सुणत हई प्रसंसइ वारवार ॥१०१॥

“हम बहुत खुसी हई देखत तुम्ह दीदार

सुखिई आए पिडइ सुखी सह तुम्ह परिवार ।”

तिहां श्रीआचार्य धर्मदेशन दीध

भविकजन केरां मनवंछित सह सिद्ध ॥१०२॥

अकब्बर आचारिज करइ जे धर्मविचार

ते कहं हुं किणी परि कइता नावइ पार ।

कीधी कुंमर निरंद परि कइ श्रेणिक परि जांणी

श्रीहीरजी जेसंगजी कीए विधिना गुणखांणी ॥१०३॥

ढाल ॥ राग सामेरी ॥

मनवंछित काज समारी, हरख्यो हीइ हीरपट्टोधारी ।

सीख साही पासइ तव मागइ, बहु नुबति नीकी बाजइ ॥१०४॥

उपासरइ श्रीगुरु आवइ, आनंद सह संघ पावइ ।

दीजइ हीर-चीर पट्टकूल, गंठोडा तुरी बहुमूल ॥१०५॥

रूपानाणइ दुर्जनसाह, प्रभावना मंडित प्रवाह ।

धन्य दिवस गणुं ते लेखइ, एहवा आणंद जे नित देखइ ॥१०६॥

दूहा ॥

इणइ अवसरि वली जे हुउ, ते सुणो चतुर सुजाण ।

तारातेज तिहां लगइ, जिहां नवि उगइ भाण ॥१०७॥

माखी त्यजइ जीउ अप्पणो, पणि देवइ परदुख ।

दुरजन दहइ मनि अपणइ, देखि पीआरां सुख ॥१०८॥

ढाल ॥

बांभणे जाइ चुगली कीधी, मुंकी मयदा मांहि दीधी ।

साही जाकुं बहुत तुम्ह मानो, कीछुं उहांकी करणी जाणो ॥१०९॥

मानत नांही सूरज गंगा, उर, श्रीपरमेश्वर चंगा ।

नांही दंडवरत की बात, पापी च्युगले घाली घात ॥११०॥

दूहा ॥

दूरजन कर तन वेवहइ, सन्मुख लेत संताप ।

गरुड बराबरि किउं होवइ, जोरे भलेरा साप ॥१११॥

ढाल ॥

जेसंगजी साहि हजूर, आवइ वली चढतइ नूर ।

एक सीह नइ पाषर घाली, किउं डरइ हिरणीकी फाली ॥११२॥

सुभट सुणी रणतूर, किउं ज्ञाल्या रहइ तिहां सूर ।

झूझइ जिउं सबल झुझार, हुउ तिहां वादविचार ॥११३॥

दूहा ॥

तव गुरु आए साहि पइ, जिहां जूडे वादीवृंद ।

तिहां गुरु गुंजइ सीह जिउं, वादी-गरुड-गोविंद ॥११४॥

सूरज हम मानइ सही, निसुंणि अरज बडवीर ।

उदय होवइ जब सूरकु, तब हम पीवइ नीर ॥११५॥

ढाल ॥

राति जिमइ भरपूर, तो किसइ मान्यो इणइ सूर ।

गंगाकुं इयु हम ध्यावइ, मल भस्म न पाउ लगावइ ॥११६॥

जो भगवती कही पोकारइ, तु कइसइ भस्म मल डारइ ।

भगवंत निरंजन कहीइ, मसकति विण किउं सो लहीइ ॥११७॥

उस पावनकुं इयुं कीनो, सही भोग तिजी व्रत लीनो ।

रमइ रामा रंगि जेह, भगवंत कहीइ किउं तेह ॥११८॥

वंछइ माल मुलक जे कोई, दंडव्रत करइगा सोइ ।

सुणी बोल खुसी हूउ भूप, धन धन गुरु तेरा सरूप ॥११९॥

दुसमन जे वसिमसि करता, मुंसाकी दाइं फिरता ।

ते कीआ जिउं आटामाहिं लूंण, तुझ विण समझावइ कुंण ॥१२०॥

भट्ट मिलीया जे उतकट, नाठा ते सहु दहवट्ट ।
जिनशासन की थिति राखी, कीउ साही अकब्बर साखी ॥१२१॥
धन्य धन्य कोडमदेनंद, जेणइ जगत्र कीउ आनंद ॥१२२॥

दूहा ॥

जाण्युं तुं किउं कीजस्यइ, सबला सेती कांम ।
जेसंग तइ दूसमन समय, राखी मोटी माम ॥१२३॥

ढाल ॥

वाद हुउ साही हजूरि, जीत्या श्रीविजयसेनसूरि ।
बांभणकी करइ लोक हासी, बोल बोल्या किउं न विमासी ॥१२४॥
हुआ ते हाकाविका, पडीया दुसमन सब फीका ।
एकएकुं इयुं समझावइ, अपनो कीउ सहु को पावइ ॥१२५॥

दूहा ॥

जय जयवाद वरी तिहां, श्रीगुरु मनि उलासि ।
श्रीसंघ अतिआग्रह थकी, लाहुर करइ चउमासि ॥१२६॥

ढाल ॥

अकब्बर सहइगुरुकुं बकसइ, ते सुणतां हईहुं विकसइ ।
नगरठठो सिंधु कच्छ, पाणी बहुलां तिहां मच्छ ॥१२६॥
जिहां हुंता बहुत सिंहार, धन धन सहइगुरु उपगार ।
च्यार मास को जाल न घालइ, वसेषइं वली वरशालइ ॥१२७॥
गाइ बलद भीस जेह, कदी कोई न मारइ तेह ।
गुरुवचन कोई बंदि न झालइ, मृतककेरो कर टालइ ॥१२८॥

दूहा ॥

जो गुरु साचा निस्पृही, तु मागइ अभयदान ।
साहि पासि करावीयां, ए अडीग फुरमान ॥१२९॥

ढाल ॥

बोलइ इयुं साहि सुजाण, मान्युं गुरुवचन प्रमाण ।
 हीर अकब्बर जेसंग साही, द्वुजिउं (भुंजिउं ?) अविचल पातिसाही ॥१३०॥
 जिहां मेरु मही सूरचंद, तां प्रतपो एह मुणिंद ।
 साधु साधवी श्रावक श्रावी, उदयवंत सु सुगुरु पद पावी ॥१३१॥
 करतव्य जे अकब्बर कीधां, सहु जाणइ लोकप्रसिद्धां ।
 जगतगुरु दीधुं नाम, छ मासि अमारि फुरमान ॥१३२॥
 सेत्रुंजादिक तीर्थ जेह, बकसइ सहइगुरुकुं तेह ।
 जीजीउ दंड दोर जगाति, अकबरसाही कहइ नही वात ॥१३३॥
 जोर जलम न कीजइ जाकइ, हुए ए अधिक इसा कइ ॥१३४॥
 भोगीजन करइ बहुभोग, आतम साधक साधु योग ।
 देस मुलक पुर गाम, सुखी जिहां जिहां अकबर नाम ॥१३५॥
 ते तो सहइगुरुको उपदेस, समुअइ सो सदा वंछेस ।
 चउथउ आरो परतरिख दीसइ, पूजीजइ जिन चउवीसइ ॥१३६॥
 उच्छव होवइ निति झाझा, जिनशासन बहुत दिवाजा ॥१३७॥
 श्रीविजयसेनसूरिंद, चिर नंदो महामुणिंद ।
 जस गुणकुं न लहु पार, सोहम जंबु अवतार ॥१३८॥
 सकलपंडित सिरताज, कल्याणकुशल गुरुराज ।
 ज्ञानी गुणवंत मुनीस, श्रीमेहमुणिंदकु शीस ॥१३९॥

दूहा ॥

साह लटकण सुत गुणनिलो, लीलादे जस माय ।
 कल्याणकुशल गुरु भेटतां, दारिद्र दूरि जाय ॥१४०॥

ढाल ॥

अहनिशि जपतां गुरु नाम, सीझइ वंछित काम ।
 कहइ दयाकुशल तस सीस, सुप्रसन्न सहइगुरु निशदीस ॥१४१॥

ढाल ॥ राग-धन्यासी ॥

धन्य गुरु हीर धन्य तपगच्छ ए
 धन्य जेसंग जगमइ वदीतो ।
 साहि अकब्बरसदसि जेणि निजभुजबलि
 वादी जिनधर्मवर वाद जीतो ॥ध० ॥ १४२॥

कुंमतिकुदाल जय वादवेताल तुं
 असमसाहसीक तुं सुद्धभाषी ।
 हेमगुरु जेम तइं पण दूसमनसमय
 जैनशासन तणी माम राखी ॥ध०॥ १४३॥

आगरइ सहइरि श्रीपासपसाउलइ
 संवत सोल उगणपंचासइ ।
 कल्याणकुशल गुरुराज कल्याणकर
 सीस दयाकुशल मनिरंगि भासइ ॥ध०॥ १४४॥

इति श्री विजयसेनसूरिश्चराणां लाभोदयनामा रास संपूर्ण ॥

★★★

कठिन शब्दो

कडी क्र.

१३	दुनि	दुनिया-लोक
	पूजइ	पूगे-पहोंचे
२१	सगाल	सुकाल
२२	सरि	शिरे-मस्तके, शिरोमणि
२४	इयारा	यार, मित्र
	आसकारां	आशाकारी-आश्वासन देनार
२५	कुडी	कोडी
२७	बुहडि	बहु(?)
	सोफी	सूफी
	हीक	हाकोटा (?)

	कूकूत	कौतुक, विचित्र चेनचाळा (?)
२८	भंगि	भांग
	सिंखला	शंखला
२९	तीय	स्त्री
३३	प्रवाह	परवाह
३४	ताता	तपावेला-उकाळेला
३५	विलाति	विलायत-परदेश
	किंसहइ नि	कोईने ना
३७	सबाब	स्वभाव-स्वाभाविक के वास्तविक (?)
४०	भादुं	भादरवामां
४४	आलंपनां	आलमपनाह (बादशाह)
	दुहाई	द्विधा
४५	मेवडे	सेवको-खेपिया
४९	पीआणो	प्रयाण
५१	सुहासणि	सौभाग्यवंती
५२	देव्या	देवचकली
५४	सहइगुरु	सद्गुरु
६०	सीख	शिक्षा-रजा
६३	भमरो	प्रदक्षिणा(?)
६५-५५	इंद्राज	राजा-ठाकोर
७०	सामहीइ	सामैये
७१	खजमति	खिदमत-सेवा
७३	प्रघल	परिगल-अनर्गल
७५	वाघा	वेष
	आछा	अच्छा
८१	झूलि	झूल
	कोतल	-
८२	नलवटि	-
	चंदा	-

८३	वीणी	वेणी
९०	वसमसि	झळके(?), (आपे?)
९७	ईर्यासुमति	ईर्यासमिति, जैन मुनिनी जीवदयापूर्वक ज चालवानी क्रिया
१०१	च्यत	चित्त
१०३	कुंमर निरंद	नरेन्द्र कुमारपाल
१०४	नुबति	नोबत
	नीकी	उत्तम
१०५	उपासरइ	उपाश्रयमां-जैन साधुनो आवास, तेमां.
१०९	मयदा	मर्यादा
११२	पाखर	बख्तर
	फाली	फाळ-कूदको-छलांग
११३	झूझार	योद्धा
११७	डारइ	डाले-नाखे
	मसकति	- (हिन्दीमां मशकत?)
१२०	मुंसा की दाइ	-
१२१	उतकट	उत्कट-थनगनता
	दहवट्ट	दशे दिशामां
१२२	जगत्र	जगत
१२३	सेती	साथे
	दूसमनसमय	दुश्मन सामे
	माम	ममत्व-इज्जत
१२५	हाकाविकां	आकुल-विकल
१२७	वरशालइं	चोमासामां-वरसाद वखते
१३१	श्रावी	श्राविका
१३६	समुसइ	-
	चउथउ आरो	चोथो आरो (काळविशेषणुं नाम)

